

in.ihned.cz/zahranici

vracejí mezi sebou a umocňují její sílu. Když se k tomu přidá vítr, bubínky rezonují pořádnou dávkou decibelů. Jižní „jugo“ vanoucí směrem od moře se kaňonem spíš jen tak zvolna proplétá vzhůru a šumí listím stromů. To větrná smršť, drsná „bóra“, z pevniny si někdy klesá cestu opačným směrem k moři jako tank. Ne všechny stromy to ustojí.

Před létem – a zvláště když zaprší – kaňon ožívá. Mezi fialovými květy to v zelené trávě bzučí a přes cestu si to rázují mloci. Černí obojživelníci se žlutými skvrnami se tu vyskytují v nebyvalém množství. „Jsou jako modelky, moc rádi pózuji,“ poznamenává horský vůdce a strážce parku Goran. Na důkaz a jako na povel salamandr při zaostřování objektivu znehybní a počká na stisknutí spouště. Pak se zase vydá na cestu.

V létě se za delších veder vyprahlý kaňon mění v pekelnou pánev, bystřina vysychá a vegetace skomírá, teplota na slunci se šplhá k padesáti stupňům.

Kaňon Velika Paklenica je však jen nejznámější částí celého parku. Nejen kvůli dramatickým scénériím, ale právě na jeho začátku je vstup do parku. Paralelně s ním, jen o pár kilometrů vedle, se vine menší a méně přístupný, ale zato divočejší kaňon Mala Paklenica. Dvě třetiny celé Paklenice ovšem pokrývají lesy, od bukových až po odolné porosty borovice černé. Jim mimochodem vděčí park za své jméno. Borovicová smůla, přetvořená na dehet, se v minulosti používala k natírání lodí. Chorvatština zná tuto látku pod slovem „paklina“. A odtud Paklenica. Samotné vrcholky nejvyšších hor dosahují nadmořských výšek 1700 m.

Medvědi a supi

Celé pohoří Velebit je biosferickou rezervací UNESCO. Paklenica se stala národním parkem již roku 1949 a vedle množství úchvatných kraso-

FOTO: ADELA POLÁKOVÁ

Paklenica je oblíbeným místem horolezců.

vých jevů, vyniká také životem. Cenná je zejména skalní vegetace plná rozmanitých zvonků, rostou tu šalvěj i vřes. Ozdobou je několik druhů orchidejí a lilí. Stovky druhů zastupují také živočišnou říši. Návštěvník je nejspíš neuvidí, ale tam někde mezi stromy ve vyšších partiích jsou. Medvědi i vlci, jeleni, kanci. Největším unikátem Paklenice je pak kriticky ohrožený sup bělohavý, který sem v létě přilétá z dalmatských ostrovů jako na jediné stanoviště na pevnině.

Turisté mohou v parku využít něco přes 150 km značených tras. Nejfrekventovanější je ta, která vede od vstupu kaňonem Velika Paklenica k horské chatě Planinarski dom (550 m., 2 h). V okolí jsou pozoruhodné staré kamenné mlýny, pozůstatky po někdejších horalech. Dva staříci tu v kopcích ještě stále bydlí a cesta pro zásoby pro ně znamená jízdu na koni paklenickým kaňonem.

Od chaty se dá pokračovat dál do větších výšek. Zdolat třeba dva nejvyšší vrcholky Vaganski vrh (1757 m) a Sveto Brdo (1753 m). Rozprchnout se k dalším zajímavostem či si odpočinout a posilnit se na půli cesty v hájence, kde mají čaj, kávu, alko i nealko a klobásy (kobasice za 13 kun).

Horolezci a jeskyňáři

Jakmile se udělá hezké počasí, což je od jara do podzimu poměrně dost často, objeví se okamžitě další z „obyvatel“ Paklenice. Připomínají pavouky sprádající síť a po vláčkách se spouštějící za kořistí. Park je vyhlášeným eldorado horolezců, kteří tu mají stovky tras. Soustředěny jsou převážně kolem vstupní soutěsky Velika Paklenica. Ze začátku to jsou výstupy pro začátečníky. Trasy do desítek metrů, kde se sbírají zkušenosti, ladí technika a sehráváte se s kolegy. Na konci soutěsky přichází ale opravdová →

ZAJÍMAVOST OKOLÍ

Ljubotič

Z pobřeží plného turistů není třeba jet příliš daleko, aby člověk unikl davům. Zhruba 12 km ze Starigradu na sever po Jadranské magistrále (směr Rijeka) se na pobřeží nachází vesnice Tribanj – Kruščica, kde se uhe na vedlejší cestu a jede se 3,5 km vzhůru do nadmořské výšky zhruba 300 m. Rázem se všechno promění. Pověštinou holé kamenné pláně, kde se uchytil jen ta nejodolnější vegetace. Uprostřed této jakési náhorní planiny pod štíty pohoří Velebit se nachází zelená zahrada, osada Ljubotič. Místo, kam se vrací po letech život. Někdejší vesnice se po válce postupně zcela vyhlídila, teď se tu opět usazuje pár rodin, potomků někdejších obyvatel.

Jsou tu typické kamenné zidky rámujiící zahrádky a olivové háje, starý kostelík či staré kamenné domky. Ochutnat lze výborný kozí sýr, mléko či med. Vdechnout Ljubotiči život se už léta snaží pan Šime Gazič, který uprostřed osady provozuje kemp, čistý a útulný. Je to místo jako stvořené pro ty, kteří hledají klid, romantiku a „něco jiného“. Jde odsud podnikat pěší výlety do hor, chystá se otevření cyklostezky a k moři je to sem autem pět minut, pěšky přes půl hodiny.

Šime Gazič, 23245 Tribanj – Kruščica, Put Ljubotiča 50. Tel/fax: +385 (23) 333 516

